

60 dakikada klasik müzik

VIYOLONSEL sanatçısı Doçent Ozan Tunca, '60 Dakikada Klasik Müzik' adını verdiği CD'li kitabında, bu müzik türünü anlama ve öğrenme imkanı sunuyor. Konsere giderken ne giyileceğinden ne zaman alkışlamak gerektiğine kadar her türlü konuya kitabında yer veren sanatçının amacı, herkese bu müziği sevdirmek.

Eyüp TATLIPINAR sayfa **11**

Türkiye'nin klasik müzikle imtihanı!

EYÜP TATLIPINAR
etatlipinar@gmail.com

Klasik müziğin bize ne kadar yabancı olduğunu vurgulamak için anlatılan klasik hikayedir: Bayburt'a bir gün senfonî orkestrası gelir. Hayatında ilk kez böyle bir manzaraya tanık olan halk, konsere büyük ilgi göstermiştir ama beklediğini bulamaz. Konser sonunda halka düşüncesini soran gazeteci şu cevabı alır: "Bayburt Bayburt olalı böyle zulüm görmedi." Viyolonsel sanatçısı Doç. Dr. Ozan Tunca bu hikayenin neredeyse bütün illere uyarlanmış versiyonunu duyduğunu ama gerçekten yaşanmış olmasından şüphe ettiğini söylüyor. Buna karşılık gerçekten yaşanmış bu tür olaylar yok değil. Ünlü kemancı Suna Kan ve piyanist Gülay Uğurata'nın bir resitali vardır. Kendilerine ayrılan

Malum; klasik müzik tavuklar rahat yumurtlasın, inekler huzur içinde süt versin diye bestelenmiyor. Yine de "kalsın ben almayayım, bana hitap etmiyor" diyorsanız Ozan Tunca'nın hazırladığı CD-kitaba bakmanızı tavsiye ederiz. Sevebileceğinizi göreceksiniz.

ama yine de aklınız şu soru gelebilir; "iyi de ben

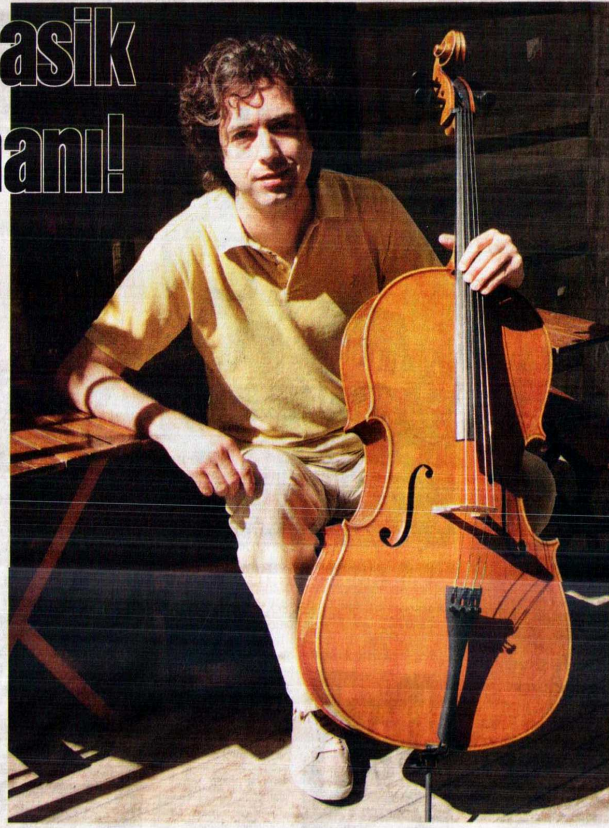
BEN NEDEN KLASİK MÜZİK DİNLEYEYİM?

Tavuklara rahat yumurtlamaları, ineklere süt vermeleri için klasik müzik dinletildiğini sağda solda, haberlerde duymuşsunuzdur. Benzer biçimde klasik müzik dinleyen bebeklerin daha iyi gelişim gösterdiği de söylenir. Tabii ki her biri ünlü olan besteciler eserlerini tavuklar, inekler ya da bebekler için yapmışlardır ama yine de aklınız şu soru gelebilir; "iyi de ben

neden klasik müzik dinleyeyim?" Tunca şöyle cevaplıyor; "Elbette dinlemek zorunda değil. Fakat bunun evrensel kültürün bir parçası olduğunu bilmeliyiz. Dostoyevski okumak, Van Gogh'un ya da Picasso'nun bir resmine bakmak, onları beğenip zevkini çıkarmak nasıl bir durumsa, Beethoven dinleyip hoşlanmak da benzer bir durumdur."

Eğer klasik müziği tahammül edilemeyecek, örneğin Dostoyevski'yle karşılaştırmayacak kadar kendinize uzak buluyorsanız yine Tunca'ya

dinleyelim; "Bir keresinde ilk kez klasik müzik konserine gelmiş bir genç yanımdaki koltuğa düşmüştü, oflayıp puflyor ama kalkamıyordu yerinden tabii, biraz sessiz olmasını isteyince çok sıkıldığını, elinden bir şey gelmediğini söyledi. Anlaşılar bir durum aslında, zor bir eser çalınıyordu çünkü. Bu biraz ilkokula giden bir çocuğa Dostoyevski okutmaya benzer. Oysa arada okunması gereken başka kitaplar var. Klasik müzikte de bu işin temelini oluşturan, kolay kavranabilecek,

Fotoğraf: Eyüp Tatlıpınar

Konseri nasıl seçelim? Nerede alkışlayalım?

DOÇ. Dr. Ozan Tunca kitabında klasik müziği nasıl anlayabileceğimizi, dinlemeye nereden başlamamız gerektiğini, bu geniş müzik geleneğinin farklı dönemlerini eğlenceli bir biçimde anlatıyor. Klasik müziği kavramak, bestecinin anlatmak istediği duyguyu paylaşıp öğrenmek için kitabın yanında verilen CD'de, Tunca'nın seçtiği temel eserler bulunuyor. Eserlerin hikayeleri ve nasıl bir ortamda bestelendikleri yine kitapta anlatılıyor. Bir saatte okunabilecek kısalık ve akıcılığa sahip kitapta, gidilmek istenen konserlerin nasıl seçileceği, bu müzik türünün nerede ve nasıl dinlenmesi gerektiği, konserlerde ne tür kayafetlerin tercih edilebileceği gibi soruların cevapları da bulunuyor. Konseri gidecekseniz dikkat etmeniz gereken önemli noktaların biri de alkışlayacağınız yeri bilmek. Öyle canınız itediğinde, müzik her durduğunda alkışlamak "racona" pek uygun değil, biraz ayıp. Tunca bu konuyu futboldaki ofsayt kuralını bilmeye benzetiyor. Küçük yaşta, babasının yanında konsere gittiği yıllarda kendisi için de uzunca bir zaman almış bu ofsayt kuralını öğrenmek. Kuralın kritik noktası şu, konserlerde çok bölümlü parçaların bölüm aralarında alkışlanmaz. Bir eserin ne zaman bittiğini, ne zaman bölüm arası verildiğini ayırt edemiyorsanız şu ipucu faydalı olabilir, konsere alkış sırası geldiğinde müzisyenler gözlerini çölgü atmakta, coşku gösterisinde bulunmaktan da çekinmezler gerek yok.

zorlanmadan duygusal bağ kurulabilecek eserler var. Bir kez onlardan zevk alırsanız, daha karmaşık eserleri kavramakta zorlanmazsınız. Ravel'in 'Bolero'sunu, Rimsky Korsakov'un 'Şehrazat'ını, Borodin'in 'Prens Igor'unu ya da Rodrigo'nun gitar konçertosunu beğenmeyecek bir Türk tanıyormuş mesela."

Tunca, bugüne kadar ilkokul ve liselerde konuyla ilgili bir saatte sınırlı seminerler verdiği de olumlu tepkiler alınca, bu seminerleri kitaba çevirmek fikri gelmiş aklına. Klasik müziğin biraz sorunlu bulduğu, halkın ulaşamayacağı, yüksek kültürün bir oyuncuymuş gibi görünen imajının değişebileceğini düşünüyor. Bugün yalnızca Avrupa'da değil, Dubai'den Latin Amerika ülkelerine kadar tüm dünyada yaygınlaşmış bu evrensel kültürel paylaşmada, diğer ülkelerden daha dezavantajlı olmadığımızı söylüyor. Filmlerde kalmış, sabah Mozart'la kahvaltı yapıp akşam Brahms eşliğinde romantik yemekle günü kapayan 'entel' klasik müzik dinleyicisi imajını kafanızdan silin. "Radyoda duyduğunuzda hemen kanalı değiştirmiyorsanız, bazen de olsa duygusal bağ kurup zevk alıyorsanız, siz de bu evrensel kültürün bir parçasımanız" diyor Tunca.